Memento

CALENDAR

LUNI, 7 AUGUST

Ort. : Cuv. Dometie Persul.
Cat. : Gaetan.
Prot. : Ulrica.
Răs. soarelui 5,0 ; ap. soarelui 19,34

CALENDAR ISTORIC

Domnitorul Alexandru Ipsilante dă poruncă să se facă sfeștanie pe locurile unde sunt „lăcuste" și alte bântueli (1797).

RADIO

LUNI 7 AUGUST 1944

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

7.30 : Deschiderea emisiunii; Ora oficială; Radio-jurnal; Concertul dimineții.
8.30 : Jurnal recapitulativ; Orchestra Societății de Editură.
9.30 : Închiderea emisiunii.
10.30 : Închiderea emisiunii.

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

13 : Deschiderea emisiunii.
13.03 : ORA OSTAȘULUI.
13.50 : Știrile serviciului german.
14 : Ora oficială; Radio-jurnal.
14.20 : Orchestra de café concert Radio condusă de d. M. Constantinescu.
15.15 : POȘTA MILITARA RADIO.
15.45 : Jurnal în limba rusă.
16 : Închiderea emisiunii.

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

20.50 : Știrile serviciului german.
21 : Deschiderea emisiunii; Ora oficială; Salon Muzical (muzică de cameră).
22 : Ora oficială; Radio-jurnal.
22.15 : Muzică variată.
22.30 : Conferința d-lui V. Mihordea „Hatmanul Vasile Razu".
22.45 : Muzică variată.
23 : Seară Beethoven. Cuvânt înainte, Simfonia I-a.
24 : Quartetul în Mi bemol major de Beethoven executat de d. Paul Jelescu pian, d-na Margareta Capeleanu vioară, d. Valentin Bude violă și d. G. Iarosevici violoncel.
24.25 : Prezentarea muzicală : „Ce cântau domnișoarele de altă dată la pian".
1 : Radio-jurnal; „Din Viena de altădată"; muzică meridională.
2 : Închiderea emisiunii.

Teatre

GIOCONDA : mat. și seara : Adăpostul Giocondei.
ALHAMBRA: mat. și seara: Masca albastră.
MUNCA ȘI LUMINA (Uranus 6) : Sânge albastru.
MILANO (grădină) Călărași 153: Invazia glumelor.

Cinematografe

ARO: Boema 1940.
CAPITOL : Un muschetar la mânăstire
FANTASIO : Vânzătorul de păsări.
SCALA: Te voi iubi mereu și Jurnal de război.
TRIANON: Prințesa jazzului.
REGAL : Tinerețe și jurnal nou.
SAVOY-Cărăbuș : Când liliacul înflorește.
BULEVARD PALAS: Friguri și jurnal.
FEMINA : Veninul și jurnal nou.
SELECT : Noapte de Decembrie și jurnal.
CORSO: Sudan și Jurnal U.F.A.-O. N. C. 124.
ROMA: Sarasate, Jurnal și trupă de reviste.
CASANDRA: Tiganca și Jurnal.
ELISEE: Canalia și jurnal.
OMNIA: Furtuna Roșie și jurnal.
NISSA : Scandal la Neapole și trupa de reviste.
AIDA: Paradisul regăsit, Compania de reviste Bimbo Mărculescu și Jurnal 124.
ALCAZAR: Tentație, Jurnal de război 124 și Trupa de reviste Traian Florescu.
ASTORIA: Aventuriera, jurnal No. 116 și revistă.
AMERICAN: O melodie pentru Doamna, Jurnal și revistă.
BARCELONA : Tragica răsbunare, jurnal și revistă
CARMEN: „Dora Nelson" și jurnal de război.
COLORADO : Orice fată se mărită odată și jurnal.
DACIA: Masca lui Cezare Borgia și Jurnal de război Nr. 123.
DIANA : Să-mi cânți țigane, jurnal și trupă de reviste.
ELDORADO: Mazurca dragostei, trupă de reviste și Jurnal.
FRANKLIN, Ateneul Român): Neapole sub sărutul focului și Jurnal O. N. C.
FLORIDA: Vânzătorul de ziare, Compania de reviste și jurnal de război
GLORIA: In umbra teroarei și Jurnal.
IZBANDA: Cartacalha (Regina Țiganilor) și Jurnal 124.
ILEANA: Ingerul întunericului, Jurnal de război Nr. 123 și trupa de reviste Volta Buzești.
MARCONI: O lacrimă pe un mormânt și Jurnal O.N.C.
MILANO: Legea Inimei, Jurnal și Trupa de Reviste Vox.
MODEL: Haina face pe om și jurnal.
MIORIȚA: Așa vreau să trăiesc și Jurnal.
NONI (Sâmbătă și Duminică) : Dragoste de cavalerist și jurnal nr. 116.
ODEON: Patima și Jurnal de război 123.
PACHE: Caravana și Trupa de reviste Paul Drawy.
PARIS: Cine a ucis pe Moș Crăciun Jurnal și Trupă de reviste.
REX: Căpitanul Fracasse și jurnal.
SPLENDID: Pantera neagră, Combania de Reviste și jurnal de război Nr. 123.
TOMIS : Masca lui Cezar Borgia și Jurnal sonor.
UNIC: Câtușe roșii și jurnal.
UNIREA: Dreptul la viață și Trupa de reviste V. Thomas.
VERGU: Singură pe lume, jurnal de război și Comp. de reviste Valeriu Morariu.
VENUS: Să-mi cânți țigane, Revistă și Jurnal.
VOLGA: Manevrele Dragostei și Jurnal 123.

Farmaciile de serviciu

GARDA DE NOAPTE

GRUPA VII-a

și în nopțile de 7, 17 și 27 ale fiecărei luni

Rădulescu Claudia, str. Bănari, 14, I, 4.38.49; Iacobi Victor, str. Oituz, 27, I, 4.17.76; Dr. Sterescu Mircea, bd Regina Elisabeta, 34, II, 3.93.36; Popovici Lucia, calea Griviței, 213, II, 4.56.81; Damian Maria, calea Griviței, 362, II, n'are telefon; Steflea Călugăru Victoria, calea Victoriei, 142, III, 5.51.26; Grossu Elena Dr. Butoianu (Băneasa), str. Regina Maria, 16, III, 4.74.32; Firică Elena, str. C. A. Rosetti, 27, III, 2.78.23; Dr. Caracaș Grigore, calea Colentinei, 33, IV, 2.43.68; Niculescu Stoenescu Alexandrina, calea Călărași, 126, IV, 4.17.32; Drăgănescu Cătănescu Victoria, str. Th Speranția, 7, IV, 4.72.34; Nicolescu B. Alexandru, calea Șerban Vodă, 147, V, 5.37.22; Dr. Volceanu Sofia, str. 11 Iunie, 35, V, 3.16.62; Opreanu Constantin (Nicolau), calea Rahovei, 79 VI, 3.05.74; Stefănescu Bârsan Cornelia, calea Rahovei, 330, VI, 3.69.04.

UN MARE DOLIU AL ȘTIINȚEI ROMÂNE: MOARTEA PROFESORULUI FR. S. RAINER

(Urmare din pag. I-a)

decât după cea mai laborioasă cizelare. Așa se explică de ce numărul lucrărilor sale este relativ redus impunând mai mult prin calitate decât prin cantitate. A lăsat însă în cartoane un imens material de cercetări, pus la punct; este o bogată moștenire spirituală, pe care devotații săi elevi și colaboratori au datoria să o dea la lumină, pentru gloria științei române. Dar, pe lângă aceasta, ce prodigioasă activitate de catedră, ce putere de organizație, ce izvor bogat de idei originale și fecunde, ce comoară de sugestii, de sfaturi, de îndrumări, împărtite cu dărnicie elevilor săi pe care îi călăuzea pe drumul cercetării originale și probe!

Puțini știu că acest savant biologist poseda și o cultură generală uimitoare, că cunoștea literaturile clasice că citea și comenta autorii vechi greci în original, că iubea și cunoștea chestiunile de artă ca puțini dintre specialiști, că în special arta myceniană era pasiunea lui, căreia îi consacra obositoare călătorii în Elada, izvor de selecte și costisitoare colecțiuni. Era în privința aceasta o fire croită după modelul oamenilor Renașterii, spirit multilateral, închinându-și viața de ascet al muncii, deopotrivă Anatomiei. Biologiei, Antropologiei, dar comentând pe Platon și discutând cu cea mai adâncă competință opera filosofică a lui Goethe.

Dar ceeace impresiona mai ales la acest savant, era puterea lui de caracter. In lumea noastră frivolă, obișnuită să construiască viața pe concepții utilitariste, bazată pe tot felul de legături, combinații și tranzacții, Rainer era un anahoret și un intransigent, trăind izolat în cabinetul lui de lucru, în laboratorul și biblioteca lui, respectat dar temut din cauza severității și inflexibilității caracterului lui. In adevăr, era un om puțin comod pentru stilul de viață al societății noastre. Invățat să urmeze linia dreaptă, nu îngăduia nici altora să meargă pe cărări sinuoase. Deprins cu munca serioasă, nu admitea superficialitatea. Era sever cu studenții săi. cu candidații la posturi ori la catedre, inaccesibil la intervenții și combinații de culise, pentru că avea o concepție înaltă despre datorie și nu odată în viață a preferat să piardă un prieten decât să-și calce pe conștiință. A spune despre el că era „un om corect", este prea puțin. Era un fanatic al dreptății, înfruntând orice spre a scoate la lumină, pentru a nu îngădui arivismul ori impostura. Era forma cea mai aleasă cu care acest vrednic cetățean înțelegea să-și servească țara și neamul. De aceea, încetul cu încetul, el a început a fi înțeles și cunoscut în această lumină și prețuit în cercuri tot mai largi, dovadă a existenții unui spirit sănătos în opinia publică. Autoritatea morală și stimă profundă, care căpătaseră în ultimii ani caracterul unei venerații, iau fost dovedite cu prilejul inaugurării de acum câtiva ani a Institutului de Antropologie, creația sa personală, căreia își propusese să-i consacre ultimii ani de muncă pasionată, așa cum știa s'o facă acest ascet al datoriei. Moartea l-a doborât în plină acțiune, după ce o boală crudă,, în existența căreia nu voia să creadă, îi minase puterile și-i răvășise programul de lucru.

Poate că n'ar fi posibilă o înțelegere deplină a personalității pline de merit și de originalitate a profesorului Rainer, dacă n'am cunoaște faptul că ea s'a putut desvolta într'un interior de aleasă sipiritualitate. In acelasi cămin, sălășluiau într'o ideală armonie două ființe deopotrivă dotate cu pasiunea cercetării științifice, profesând aceleași concepții despre viață, deopotrivă înobilate de o excepțională tărie de caracter, făcându-și împreună un rost al vieții lor din a înfrunta senin adversitățile, și a ajuta deschiderea de drumuri celor ce meritau, chiar când experiența dureroasă a vieții le-a arătat, că nu totdeauna vor culege floarea recunoștinței la capătul acestor spinoase cărări.

Iată de ce n'aș putea încheia într'altfel aceste rânduri grăbite, în care m'am încumetat să aștern tot prinosul meu de admirație pentru omul de cărtă pe care l-a pierdut țara, decât, alăturându-i în expresiunea afecțiunei noastre, pe aceea, ce i-a fost tovarășe a unei vieți în întregime închinată muncii științifice și pasiunei oneste pentru săvârșirea binelui.

DISCURSUL D-LUI CHURCHILL

(Urmare din pag. I-a)

le interese ale Angliei când dorim ca Franța să-și recâștige și să-și mențină locul printre puterile majore din Europa și din lume. Arătați-mi un singur moment în care m'așĭ fi abătut dela această concepție și voi recunoaște că mi-ați arătat momentul în care am fost greșit — unul din multele momente în care am fost greșit".

Tot acest pasagiu din discursul d-lui Churchill și care este un omagiu adus Franței, a urmărit desigur să aducă o precizare în atitudinea Angliei față de fosta ei aliată și să dea în acelaș timp o satisfacție opiniei publice britanice, care manifestase neliniște din pricina rezervei în care se menținea politica britanică față de Franța.

D. Churchilli a continuat astfel :

„Sufletul Franței nu a murit. El a continuat să ardă acolo cu o strălucire excepțională; el a luminat un spațiu întins, cu o flacără nestinsă".

Și pentru a preciza că nu e vorba numai de fraze, ci de intenții reale, d. Churchill a adăugat :

„Debarcarea noastră în Normandia, mersul războiului și întreaga evoluție a evenimentelor arată foarte clar că trebue acum încă odată să ne ocupăm de problemele Franței și Germaniei pe Rin si că din această discuție Franța nu poate fi exclusă în nici un caz".

Este evident că prin această afirmare premierul britanic a voit să lase să se înțeleagă că generalul de Gaulle va fi primit la aceste discuții cari interesează Franța.

„Continui să urmăresc — a spus mai departe d. Churchill — o foarte strânsă asociație a imperiului britanic, Statelor-Unite, Rusiei și Franței, prin reprezentanții lor, când se va tranșa aceste importante probleme europene. Noi suntem o alianță a națiunilor unite, iubitoare de pace și suntem siliți să luăm armele pentru a apăra drepturile noastre fundamentale și nu trebue să dăm greș în ceasul victoriei, neoli când să facem aranajmentele necesare, pentru a face să continue pentru noi pacea pentru care am luptat cu atâtea pierderi"

Rezultă deci că Marea Britanie consideră Franța putere egală, cu drepturi egale în rezolvarea problemelor europene și o garantărei păcii viitoare.

Am citat aceste pasagii din discursul d-lui Churchill, privitoare la Franța, pentrucă cunoscute fiind rezervele în care s'a menținut premierul britanic în trecut, ele arată acum care este atitudinea oficială britanică față de Franța. De altfel, d. Churchill a recunoscut că au fost momente critice în problema franceză

„Trebue să aduc tributul meu de recunoștință Camerei—a spus d. Churchill — pentru îngăduința pe care a arătat-o, cu săptămâni în urmă, descurajând o dezbatere asupra relațiilor între Anglia, Franța și America. Era o vreme mult mai critică decât acum și faptul că această Cameră, care în definitiv, deține toată puterea în astfel de materie ,s'a abținut de bună voie de la discutarea unei chestiuni în care erau angajate interese mari din toate părțile, a fost de mare ajutor pentru conducerea afacerilor externe de către ministrul Eden și a înlesnit o desfășurare liniștită a politicii noastre".

Cu aceste cuvinte, d. Churchill a precizat că dificultățile proveneau mai ales din atitudinea Statelor-Unite care s'a schimbat grație d-lui Eden și vizitei generalului de Gaulle la Washington.

Intr'un articol viitor vom comenta părțile din discursul d-lui Churchill privitoare la problema polono-rusă și celelalte probleme internaționale.

Serbarea Ateneului Parohial Bumbăcari

Duminică 6 August a avut loc în sala ateneului parohial Bumbăcari „Vasile Cârlova", o serbare dată de copiii de școală primară din cartierul Bumbăcari-Ferentari, sub conducerea d-rei Bratu Syra, elevă în clasa 7-a la liceul industrial „Protopopul Tudor".

A conferențiat d învățător Lungu.

S'au remarcat micuții copii, în care mulțimea de spectatori a putut aprecia alese sentimente patriotice și naționale.

Preotul Const. Sârbu a mulțumit părinților pentru educația ce o dau copiilor lor, serbarea terminându-se prin intonarea Imnului Regal.

Pierderile comuniștilor in Balcani

Berlin, 6 (Rador) — **Bandele comuniste din vestul Balcanilor au avut grele pierderi.**

Intr'o singură zi de luptă, ele au pierdut 383 morți și numeroși prizonieri.

INFORMAȚII

◆ D. consilier N. D. Ghimpa, secretar general al ministerul muncii, însoțit de d. prof. R. Stănculescu, directorul Oficiului „M. L." a inspectat în zilele de 29, 30, 31 Iulie și 1 August a. c. institutiile pendinte de acest departament din orașele : Sinaia, Bușteni, Azuga, Alba-Iulia, Aiud și Sibiu, unde d-sa a rezolvat lucrările curente și a dat instrucțiuni de organizare.

Cu prilejul acesta, d. secretar general consilier N. D. Ghimpa, a vizitat întreprinderile industriale din aceste localități.

La Alba-Iulia au fost prezentați d-lui secretar general funcționarii ministerului muncii cari activează în localitate.

Duminică, la ora 17, d. secretar general consilier N. D. Ghimpa a rostit cuvântul de deschidere la inaugurarea universității muncitorești din Alba-Iulia

◆ Invățătorul Lupașcu Vasile din comuna Șișcăuți jud. Cernăuți, este anunțat, dacă s'a evacuat, să facă cunoscut imediat localitatea unde este repartizat în prezent și unde prestează munca de război inspectoratului școlar Cozmeni, jud. Cernăuți — evacuat la Strehaia jud. Mehedinți.

In caz contrar va fi destituit din învățământ.

ȘCOLARE

◆ Direcțiunea liceului comercial de băeți din Chișinău evacuat la liceul comercial de băeți „Gh Chițu" din Craiova roagă pe elevii școalei, în special pe foști bursieri, să anunțe dacă sunt refugiați, cu sau fără părinți, și localitatea unde sunt refugiați (comuna, strada și nr.), pentru a li se putea face comunicări din partea școalei.

◆ La Școala centrală de fete București, str. General Lahovary 3 sunt vacante 5 posturi de pedagoge licențiate bugetare, 1 post de econoamă și unul de intendantă tot bugetare; se preferă cu școala de gospodărie.

◆ La Institutul surorilor de ocrotire și caritate „M. S. Regina Elena", din București, calea Vergului nr. 21, au început înscrierile. Condițiile de admitere sunt : pentru secția ocrotire, să fie absolventă a 8 cl. liceu, normală, comerț; pentru caritate, să fie absolventă a 4 cl. liceu, normală, comerț, având însă capacitatea. Toate elevele sunt bursiere. Alte informații la direcția Institutului.

◆ Gimnaziul comercial de fete „Ecaterina Teodoroiu" din București, Piața Concordiei nr. 3, primește înscrieri, pentru toate clasele, în fiecare zi între orele 16—19, până la 10 August 1944 inclusiv.

◆ Direcțiunea liceului de fete „Regina Maria" din București înștiințează părinții și corespondenții elevelor că înscrierile și reînscrierile se fac zilnic până la data de 10 August a. c. la sediul școalei, str. Eugen Stătescu nr. 6.

Totdeodată înștiințează pe absolvente că diplomele de bacalaureat se pot ridica dela secretariatul școalei.

◆ Școala tehnică industrială de băeți Gr. I „V. Mălinescu" din Iași aduce la cunoștința elevilor școalei și părinților lor că se află evacuată în com. Dobra, jud. Hunedoara, unde elevii școalei își vor trimite adresele pentru a li se face cunoscută situația școlară pe anul școlar 1943-44 și comunicări în vederea deschiderii noului an școlar 1944-45.

◆ La liceul de fete „Ion H. Rădulescu" din Capitală cererile de înscriere și reînscriere se fac până la 10 August. Aceste cereri precum și cererile de înscriere la examenele de admitere în clasele I, V și corigențe, nu vor fi întovărășite de acte și vor fi înaintate direcțiunii liceului la București, unde se vor ține aceste examene. Examenele particulare și corigențele particulare încep la 25 August, examenele de corigență pentru elevele școlii la 1 Sept. ; admiterea în cl. I-a la 6 Septembrie și admiterea în cl. V-a la 10 Septembrie a. c.

◆ La 15 August a. c. se va sfinți străvechea biserică „Scaune", străvechiul altar din inima Capitalei cu hramul Sfintei Fecioare Maria.

In aceeași zi, la ora 15, se va oficia cununia unbr membri ai „Așezământului Sfintei Fecioare Maria"; iar la ora 17 se va face privigherea pentru biruința și ocrotirea țării.

Bunii creștini cari doresc să înzestreze biserica cu clopote, vestminte preoțești sau obiecte de cult, sunt rugați să le încredințeze d-nei Ana inginer Falnicul, delegata comitetului, blocul ing. Ignat lângă biserică, str. Bolintineanu 5 apart. 5, unde vor fi trecute în registrul de donații.

BISERICEȘTI

◆ Privigherile zilnice, organizate de „Așezământul Sfintei Fecioare Maria" pentru biruința și ocrotirea țării. vor urma astfel: Luni 7 August, biserica Sf. Silivestru; Marți, biserica Isvorul Tămăduirii" (str. Isvor); Miercuri, biserica Iancu-Nou-Bălăneanu; Joi, biserica „Dobroteasa"; Vineri, biserica Stoica-Barbu; Sâmbătă, biserica „Apostol" (calea Văcărești); Duminică, biserica Sf Mina-Stejar.

Privigherile încep la ora 17 precis.

COLINDÂND PRIN BRETANIA

(Urmare din pag. I-a)

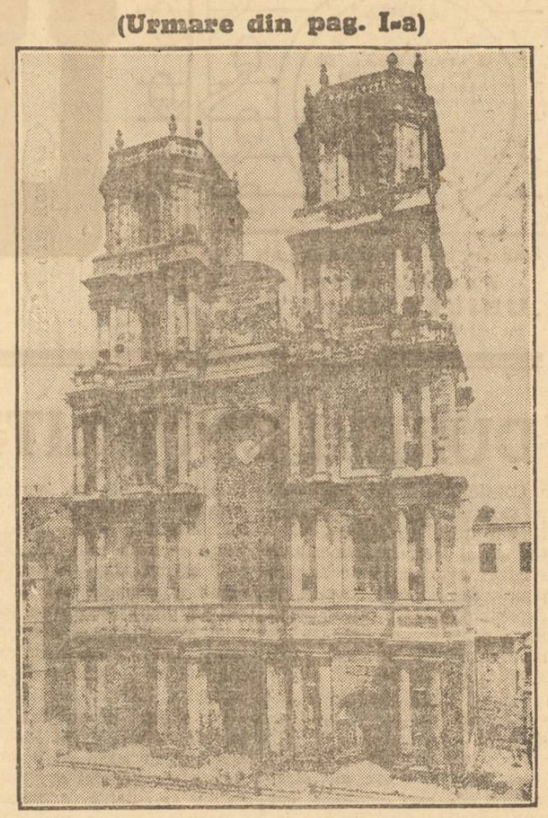

Catedrala din Rennes

cărua e ridicat un „calvar". Despre aceste „calvare" mă voiu ocupa în unul din articolele viitoare. La Nordul orașului se întinde Mlaștina din Dol (le Marais de Dol), o câmpie foarte roditoare, peste care s'au revărsat, în anul 709, apele mării, înghițind pământul cu întinsele lui păduri. Se găsesc și acum, săpând pământul, copaci întregi, al căror lemn se întărește ca piatra în contact cu aerul, și care e întrebuințat adesea în industrie.

Să ne urcăm iar în tren și să plecăm mai departe, spre a ajunge la DINAN, oraș măricel cu 10.633 de suflete, așezat, într'un cadru pitoresc, pe o înălțime de 76 de m., pe malul stâng al râului Rance. Orașul e foarte vechiu și, cu toate cele două mari incendii. din 1258 și 1344, cari îl nimiciră aproape în întregime, tot au mai rămas urme din splendoarea și importanța lui de odinioară. Din vechea fortăreață, care nu l-a împiedecat totuși pe Wilhelm Cuceritorul s'o ia cu asalt, în 1064, se mai văd și astăzi urme însemnate. Au mai rămas resturi considerabile din vechile ziduri ale cetății, construite între sec. XIII—XIV și din castelul ducesei Anna de Bretania, clădit la sfârșitul veacului al XIV-lea, și în care s'a instalat, dela 1908, muzeul orașului.

De pe platforma turnului rotund al acestui castel, înalt de 34 de m. vederea se întinde departe spre mare, și spre Mont-Saint-Michel. Nu departe de castel, se înalță pe o piață statua equestră a conetabilului Du Guesclin, care a recucerit orașul, în 1395, de sub stăpânirea Englezilor și care a doborît, pe această piață, într'o luptă dreaptă, pe unul din cavalerii lor, Thomas de Cantorbery. Interesant de văzut e și biserica „Saint-Sauveur", de stil amestecat, ogival și roman, a cărei construcție datează, în parte, din sec. al XII-lea.

Se mai pot admira în acest oraș interesant, resturi curioase din vechile clădiri : poarta Jerzual, poarta Saint-Malo, turnul „de l'Horloge", dela sfârșitul sec. al XV-lea, etc.

Să ne întoarcem acum la Dol, ca să luăm trenul ce ne va conduce, la RENNES, capitala vechiului ducat al Bretaniei, despre care comunicatele ne anunță că ar fi fost ocupat de trupele americane. Orașul, situat la 374 de km. vest de Paris, la confluența râurilor Ille și Vilaine, e al 22-lea din Franța după numărul populației sale de 88.659 de locuitori. Acest oraș foarte vechiu, al cărui nume amintește tribul celtic Redones, a jucat un rol foarte important în trecut, când era capitala Bretaniei. Astăzi însă e un oraș liniștit, puțin vizitat, căci vechile lui monumente au fost nimicite de un incendiu grozav, care n'a putut fi stins decât după șapte zile, în 1720. De atunci, aproape tot ce se vede astăzi în Rennes, clădirile moderne, așezate pe străzi drepte, fără nimic ce ar putea aminti trecutu-i glorios, sunt construite cu începere din sec. al XVIII-lea. Din rămășițele vechiului oraș, abia se mai pot cita : curioasa „Porte Mordelaise", păstrată din evul-mediu, peste care se înalță clădiri vechi, Palatul de Justiție, clădit dela 1618—1654, și Catedrala „Saint-Pierre", a cărei primă piatră a fost pusă de ducesa Anna de Bretania, dar care a fost apoape în întregime reclădită în sec. al XIX-lea.

I. - A. C.

Repr. începe la 3-5-7-9

SELECT
MINUNATUL FILM FRANCEZ
Noapte de DECEMBRIE
Renée SAINT-CYR
Pierre BLANCHARD
DELA COMEDIA FRANCEZA
639

Azi la BD. PALAS REUAREA MARELUI FILM SENZAȚIONAL
FRIGURI
cu Viorica Barbu-Ciocârlan Tamberlani

Grădina și Sala Tomis Calea Călărași 11
Masca lui Cesar Borgia
1900

Spectacolele încep la 4, 6 și 8

AZI PREMIERA

Spectacolele încep la 3, 5, 7, 9

Spectacolele încep dela ora 3

VICTORIA
Continuarea marelui succes
LA RĂRCRUCE DE DRUMURI
cu Gösta EKMAN
Com. de reviste Pasăraa de Aur
Spectacolele încep de la ora 3

CASANDRA
Continuarea marelui succes
TIGANCA
cu PASTORA IMPERIO

Danielle Darrieux în CLUBUL FEMEILOR

CRONICA JURIDICĂ

Teoria riscurilor pe înțelesul tuturor

de EUGEN PETIT
Consilier la Curtea de Casație

Când într'o Duminică, după o săptămână de muncă cineva intră să-și cumpere un bilet de cinematograf, se gândește oare la operațiunea juridică pe care are de gând să o facă? Cu alte cuvinte, când își plătește biletul, ce anume convenție încheie el cu întreprinderea?

Totuși problema aceasta nu poate să-l lase indiferent, pentru că un spectator trebue să știe care anume sunt pentru dânsul *riscurile* când își dă banii la cassa de bilete. Adică, dacă se întâmplă că înainte de a începe sau în cursul lui spectacolul se întrerupe, din cauza sirenei de alarmă care anunță vizita unor avioane dușmane, va pierde el banii ce a plătit pentru bilet sau urmează a-i fi restituiți?

Or, cumpărarea unui bilet de spectacol : teatru, cinematograf, concert, etc., constitue ceeace se numește în drept o convențione sinalagmatică, prin care două părți se obligă una către alta Si anume, spectatorul să plătească prețul biletului, iar întreprinderea să-i ofere în schimb spectacolul anunțat. Cauza pentru care întreprinderea dă acest spectacol este primirea sumei ce reprezintă prețul biletului; iar cauza pentru care spectatorul plătește acest preț este spectacolul la care întreprinderea, prin afișele ei, îl invită să asiste.

Așa dar când spectacolul este oprit dintr'un caz de forță majoră, străină de voința sau orice vină din partea întreprinderii, aceasta poate reține prețul biletelor plătit de spectatori sau este datoare să-l restitue?

Aceasta este o problemă pentru rezolvarea căreia trebue să recurgem la *teoria riscurilor*. Ea se pune în toate contractele sinalagmatice prin care — cum arătăm mai sus — părțile care le încheie își iau obligațiuni reciproce, iar obligațiunea uneia are drept cauză obligațiunea celeilalte.

Dacă Codul Civil prevede anumite soluțiuni pentru unele contracte, el însă nu conține niciun articol care să rezolve problema riscurilor în mod general, adică pentru toate cazurile când s'ar pune în practică în contractele relativ la care nu a prevăzut soluțiuni speciale. De aceea doctrina și jurisprudența s'au văzut silite să construiască o teorie generală a riscurilor după principiile generale de drept, după bunul simț și echitate.

După cum am văzut mai sus, în orice convenție sinalagmatică, fiecare dintre părți joacă una față de cealaltă dublul rol de creditor și de debitor. Astfel în exemeplul de mai sus, spectatorul e debitor față de întreprinderea cinematografică cu prețul biletului și în același timp creditorul acestei întreprinderi pentru spectacol; iar întreprinderea e creditoarea spectatorului pentru prețul biletului și debitoare în ce privește spectacolul

Care dintre cei doi, spectator sau întreprinderea de spectacol, va suporta riscurile acestei convențiuni, atunci când spectacolul este împiedecat de forța majoră? Va trebui spectatorul să piardă banii lui fără a vedea filmul (deci riscurile vor fi ale lui), sau întreprinderea se va vedea obligată la restituirea prețului biletelor? In acest caz riscurile ar fi ale ei).

Doctrina și jurisprudența sunt de acord că **riscurile** vor fi ale întreprinderii. Această soluție este motivată pe intențiunea comună a părților contractante, căci este evident că spectatorul n'ar fi plătit prețul biletului dacă știa că nu va vedea spectacolul și nici întreprinderea nu-i lua banii fără să se gândească că-i va oferi în schimb spectacolul. Este deci de logică elementară, bun simț și echitate, ca atunci când această comună intențiune a părților n'a putut fi realizată, ca lucrurile să fie repuse în starea anterioară încheierei convenției, ceea ce nu se poate realiza decât prin restituirea de către întreprindere a costului biletului, care se deține fără cauză de dânsa.

Afișele puse în sălile de spectacol, precum și cele ce apar pe ecran anunțând publicul că în caz de împiedecarea spectacolului nu se va restitui prețul biletelor, sunt inoperante ele neavând nicio valoare din punctul de vedere juridic, pentru că voința unilaterală a uneia dintre părți, fără a fi cunoscută și aprobată de cealaltă parte, nu poate schimba clauzele prezumate din convenționea încheiată. Aceasta chiar atunci când astfel de afișe sunt autorizate de către autoritățile administrative.

Lucrurile însă se schimbă dacă aceste atuorități, luând asemenea măsuri, le aduc de mai înainte la cunoștința publicului pe calea unei largi publicități și dacă anunțurile respective sunt afișate în vederea spectatorilor, la ușa de intrare a localului și la cassa de bilete. Astfel, spectatorul când cumpără biletul de intrare știe și acceptă ca riscurile să fie trecute asupra sa, — la ceeace legea nu se opune.

Principiul de mai sus îl găsim rezumat în adagiul roman: *res perit debitori*, ceeace înseamnă că riscurile sunt în sarcina debitorului a cărui obligație nu poate fi executată din caz de forță majoră.

Dar dacă presupunem că același cetățean, care într'o zi a ieșit la primblare, intră la o expoziție de pictură? Acolo văzând un tablou care îi place îl cumpără, plătind prețul. Dar cum tabloul rămâne expus până la închiderea expoziției, se întâmplă în urmă un incendiu și sala arde cu tablou cu tot. Va avea cumpărătorul dreptul de a cere de la pictor restituirea prețului, pe care l-a plătit pentru tabloul care a ars?

Este deci vorba de o convenție de vânzare, pe baza căreia pictorul vânzător și-a luat asupra sa obligațiunea de a preda un corp cert: tabloul, atunci când expoziția se va închide.

In acest caz, soluțiunea o găsim în dispozițiunile art. 971 din Codul nostru civil, care rezumă mai limpede pe acele cuprinse în alineatul 2 art. 1138 din Codul Napoleon, și după care „...lucrul rămâne în risco-pericolul dobânditorului, chiar când nu i s'a făcut tradițiunea lucrului".

Deci s'ar părea, cum observă profesorul Louis Josserand, că adagiul *res perit debitori* este de astă dată schimbat în *res perit creditori*. Căci tabloul fiind plătit pictorul este acela care a rămas debitor de a preda tabloul cumpărătorului (creditorul) și deși nu l-a putut preda acestuia, prețul rămâne bine plătit, iar pictorul nu are a-l restitui.

Același autor observă însă că soluția aceasta se impune pe considerațiunea că în momentul vânzării, prin însuși efectul acestei operațiuni, proprietatea tabloului plătit a trecut asupra cumpărătorului, deși tabloul a rămas mai departe să figureze în sala unde fusese expus. Deci, dacă tabloul a ars, sau a fost distrus în orice alt mod în afară de vreo vină din partea pictorului, acesta nu are nicio răspundere. Căci lucrul piere (prin caz de forță majoră) în dauna proprietarului lui; sau — după adagiul roman—, în contracte de vânzare, după cum este în toate acele contracte cari produc obligațiunea de a preda un corp cert *res perit domino*.

In contractul de mai sus, cumpărătorul a plătit prețul tabloului, deci și-a îndeplinit obligațiunea lui, iar vânzătorul nu a rămas însărcinat cu nicio obligație rezultând din acest contract, întrucât obligațiunea lui de a trece proprietatea acestui tablou asupra cumpărătorului s'a executat în mod automat în virtutea legii, în momentul încheierii convenției de vânzare.

Rămânând tabloul în sala de expoziție, aceasta nu se mai face deci în baza contractului sinalagmatic de vânzare, ci în virtutea unei noui convenții de depozit. Cumpărătorul devenind proprietarul tabloului ,el îl lasă pentru câteva zile în depozitul pictorului. Or depozitul este în general un contract unilateral, din care neste o singură obligație, anume aceea a depozitarului de a restitui deponentului lucrul ce i-a fost lăsat în depozit. Or, dacă lucrul acesta piere fără de forță majoră, depozitarul nu are nicio răspundere conform art. 1601 C. Civ (afară dacă a fost pus în întârziere pentru restituirea lui). Ceeace nu este decât o aplicare a principiului pus în art. 1156 C. Civ., după care nimeni nu este ținut să execute ceeace nu se poate executa (à l'impossible nul n'est tenu).

Iată deci expusă în cadrul restrâns al acestei cronici, faimoasa teorie a riscurilor, care constitue groaza studenților în drept la examenele de licență, fără alt merit din partea noastră decât acela de a încerca să o facem pe înțelesul tuturor.

Observăm numai că în ce privesc riscurile, noi nu am considera drept contracte sinalagmatice decât pe aceea din care rezultă în mod direct obligațiuni ce urmează a fi executate *în viitor* de către ambele părți contractante .Dacă însă atunci când în momentul încheierii unui asemenea contract, una dintre părți își execută complet obligațiunile ce rezultă pentru dânsa din contract, astfel că numai cealaltă parte urmează să execute în viitor obligațiunile ce-și ia prin contract, în ce privește problema riscurilor contractul ar urma să fie considerat ca unilateral, rezolvându-se această problemă prin aplicarea adagiului à l'impossible nul n'est tenu. Sau pe limba noastră: *face omul tot ce se poate.*